

Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος
της Ορθόδοξου Εκκλησίας:
Η Ορθόδοξη Θεολογία
στον 21ο αιώνα

Πρόγραμμα

8ο Διεθνές Συνέδριο Ορθοδόξου Θεολογίας

Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας:
Η Ορθόδοξη Θεολογία στον 21ο αιώνα

Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ., 21-25 Μαΐου 2018

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Μακ. Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κ.**Αναστάσιος**
2. Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Περγάμου κ.**Ιωάννης**
3. Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Γέρων Αμερικής κ.**Δημήτριος**
4. Παν. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ.**Άνθιμος**
5. Σεβ. Μητροπολίτης Μαυροβουνίου κ.**Αμφιλόχιος**
6. Σεβ. Μητροπολίτης Διοκλείας κ.**Κάλλιστος**
7. Σεβ. Μητροπολίτης πρ. Όρους Λιβάνου κ.**Γεώργιος Khodr**
8. Καθηγητής **Μιλτιάδης Δ. Κωνσταντίνου**,
Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.
9. Καθηγητής **Απόστολος Β. Νικολαΐδης**,
Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Καθηγητής **Μιλτιάδης Δ. Κωνσταντίνου**,
Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης,
Καθηγητής, **Ελπιδοφόρος Λαμπруνιάδης**,
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.

Καθηγητής **Παναγιώτης Σκαλτσής**,
Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.

Καθηγητής **Συμεών Πασχαλίδης**,
Πρόεδρος του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
Α.Π.Θ.

Καθηγητής **Κωνσταντίνος Χρήστου**,
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.

Πρωτοπρ. Καθηγητής π.**Βασίλειος Καλλιακμάνης**,
Τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ.

Ιερολογιώτατος Αρχιδιάκονος του Οικουμενικού Θρόνου
Δρ **Ιωάννης Χρυσαιγής**

Καθηγητής **Θεόδωρος Γιάγκου**,
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.

Καθηγήτρια **Δήμητρα Κούκουρα**,
Τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ.

Καθηγητής **Νικόλαος Μαγγιώρος**,
Τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ.

Δευτέρα **21 Μαΐου** 2018:

Επίσημη Έναρξη του Συνεδρίου

Παρουσίαση τελετής: **Καθηγήτρια Δήμητρα Κούκουρα**

18.00- 19.00

Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου – Ροτόντα

Συναυλία λόγιας βυζαντινής μουσικής: Σύλλογος «Ρωμανός ο Μελωδός».

Διεύθυνση: **Παναγιώτης Νεοχωρίτης**, Άρχων
Μ.Πρωτοψάλτης της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας

19.30-20.30

Αίθουσα Τελετών Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής

1. Μήνυμα της Α.Θ.Π. του **Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ.Βαρθολομαίου**
2. Χαιρετισμοί ακαδημαϊκών, εκκλησιαστικών και πολιτικών αρχών

20.30- 22.00

Κήπος Φιλοσοφικής Σχολής

Δεξίωση

Τρίτη 22 Μαΐου 2018:

Αίθουσα Τελετών Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής

Α' Συνεδρία

09.30- 11.00

- Πρόεδροι: **Σεβ. Μητροπολίτης Μιλήτου κ.Απόστολος – Καθηγητής Συμεών Πασχαλίδης**
- 09.30-09.50 **Μακ. Αρχιεπ. Αλβανίας Ομ. Καθηγ. κ.Αναστάσιος,**
«Η αναζωπύρωση της Ιεραποστολής και η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος»
- 09.50-10.10 **Σεβ. Μητροπ. Τιργοβιστίου Καθηγ. κ.Νήφων,**
«Η αποστολή της Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο υπό το φως των αποφάσεων της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας»
- 10.10-10.30 **Αιδεσιμολ. Καθηγ. Πορφύριος Georgi,**
«Η Θεολογία ως φιλοκαλία. Η μαρτυρία των Πατέρων της Εκκλησίας στον 21ο αιώνα»
- 10.30-11.00 Συζήτηση
- 11.00-11.30 Διάλειμμα

Τρίτη

Τρίτη 22 Μαΐου 2018:

Αίθουσα Τελετών Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής

Β' Συνεδρία

11.30-13.00

- Πρόεδροι: **Αιδεσιμολ. Καθηγητής π.Βασίλειος Καλλιακμάνης –**
Ιερολ. Αρχιδιάκονος του Οικουμενικού
Θρόνου Δρ Ιωάννης Χρυσαιγής
- 11.30 -11.50 **Σεβ. Αρχιεπ. Γέρων Αμερικής Ομ. Καθηγ.**
κ.Δημήτριος,
«Η Ορθόδοξος Διασπορά: προοπτικές μετά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Κρήτης»
- 11.50-12.10 **Σεβ. Μητρ. Μαυροβουνίου Ομ. Καθηγ.**
κ.Αμφιλόχιος,
«Η συμμετοχή της Ορθοδόξου Σερβικής Εκκλησίας στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της καθολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας»
- 12.10-12.30 **Οσιωτάτη Μοναχή Vassa Larin,**
«Το μυστήριο σε αντιπαράθεση με την ιστορία της «ενότητας» της Εκκλησίας» (Αγγλικά)
- 12.30-13.00 Συζήτηση
- 13.30-14.30 Γεύμα των Συνέδρων
Κτήριο της Θεολογικής Σχολής
(4ος όροφος)

Τρίτη

Τρίτη 22 Μαΐου 2018:

Απογευματινές παράλληλες Συνεδρίες

Κτήριο Θεολογικής Σχολής

17.00-20.30

Αμφιθέατρα Α', Β', Γ', Δ' και Αίθουσα Α'.

Α' Συνεδρία

17.00 - 19.00

Α' Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Καθηγ. Αικατερίνη Τσαλαμπούνη**

17.00-17.15 **Heller Dagmar Καθηγ.,**

«Οι σχέσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας με μη – Ορθοδόξους Χριστιανούς κατά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο. Μία προτεσταντική προοπτική» (Αγγλικά)

17.15-17.30 **Prodromou Elizabeth Καθηγ.,**

«Από τη Σύνοδο της Κρήτης του 2016 προς μία Ορθόδοξη Θεολογία παγκόσμιας δέσμευσης: μεταμορφώνοντας τον κόσμο ως μία Παγκόσμια Εκκλησία» (Αγγλικά)

17.30-17.45 **Honorun Cyril Πανοσιόλ. Καθηγ.,**

«Η ανταπόκριση της Ρωσικής Εκκλησίας στην Πανορθόδοξο Σύνοδο»

17.45-18.30 Συζήτηση,

18.30-19.00 Διάλειμμα

Β' Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Πρωτοπρ. Καθηγ. Αθανάσιος Γκίκας**

17.00-17.15 **Zymaris Philip Αιδεσιμολ. Καθηγ.,**

«Εξέλιξη και ποικιλία στους κανόνες της νηστείας στην Ορθόδοξη Εκκλησία» (Αγγλικά)

Τρίτη

- 17.15-17.30 **Prassas Despina Καθηγ.**,
«Η Ορθοδοξία στη Διασπορά: οικουμενικοί
γάμοι, διαιρεμένες οικογένειες» (Αγγλικά)
- 17.30-17.45 **Στογιαννίδης Αθανάσιος Καθηγ.**,
«Η Οικουμενική Μαρτυρία της Ορθόδοξης
Εκκλησίας για την Αγωγή και την Παιδεία των
Νέων»
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Γ' Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Καθηγ. Βασίλειος Κουκουσάς**

- 17.00-17.15 **Brun Sergei Δρ.**,
«Το υπόστρωμα της συνοδικότητας. Οι
μαθηματικές και υλικές προκλήσεις της
σύγχρονης Ορθόδοξης Εκκλησιολογίας»
(Αγγλικά)
- 17.15-17.30 **Ribolov Svetoslav Καθηγ.**,
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος και ο Ορθόδοξος
Νεο-συντηρητισμός»
- 17.30-17.45 **Wiegel James M.A.**,
«Γρηγόριος Νύσσης και η προσευχή του
Μητροπολίτη Τιμοθέου - Ορολογία για τη
διαφορά του γένους στην Ορθόδοξη Εκκλησία»
(Αγγλικά)
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Δ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Νικόλαος Μαγγιώρος**
- 17.00-17.15 **Μάξιμος Μητροπολίτης Σηλυβρίας Δρ,**
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος από την οπτική
γωνία ενός μέλους της» (Αγγλικά)
- 17.15-17.30 **Δεσπότης Σωτήρης Καθηγ.,**
«Αποστολική Σύνοδος Ιεροσολύμων (48 μ.Χ.) -
Αγία και Μεγάλη Σύνοδος (2016): Εκκλησία και
Οικουμένη ενώπιον δύο διαδοχικών
χιλιετηρίδων»
- 17.30-17.45 **Νικολακάκης Δημήτριος Καθηγ.,**
«Το Αυτοκέφαλον και το Αυτόνομον στην
πορεία προς την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της
Ορθοδόξου Εκκλησίας»
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Αίθουσα Α' (2ος όροφος)

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Αρχιμ. Νικόδημος Σκρέττας**
- 17.00-17.15 **Χατζηαποστόλου Μαρία Δρ,**
«Η ανθρωπολογική διάσταση της Αγίας και
Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας:
Προβλήματα-Προοπτικές για το Μέλλον της
Ορθοδόξου Θεολογίας»
- 17.15-17.30 **Γκρέκας Αρίσταρχος Αρχιμ. Δρ,**
«Η συνεισφορά της Ορθοδόξου Εκκλησίας
στην οικοδόμηση της ειρήνης»
- 17.30-17.45 **Κουρεμένος Νικόλαος Δρ,**
«Γρηγόριος Νύσσης και η προσευχή του
Μητροπολίτη Τιμοθέου - Ορολογία για τη
διαφορά του γένους στην Ορθόδοξη Εκκλησία»
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Β' Συνεδρία

19.00-20.30

Α' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Κωνσταντίνος Χρήστου**
- 19.00-19.15 **Παναγιωτόπουλος Ιωάννης Καθηγ.**,
«Το ζήτημα της προετοιμασίας της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας»
- 19.15- 19.30 **Χριστινάκη Ειρήνη Καθηγ.**,
«Η νομοτεχνική μέθοδος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Κρήτης»
- 19.30-19.45 **Σταθοκώστα Βασιλική Καθηγ.**,
«Ορθόδοξη Θεολογία και Οικουμένη: από το πρώτο συνέδριο Ορθοδόξου Θεολογίας μέχρι σήμερα»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Β' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Αγγελική Ζιάκα**
- 19.00-19.15 **Ζάρας Κωνσταντίνος Καθηγ.**,
«Μεταδίδοντας την αγιότητα: Το μυστηριακό στοιχείο ως παράγων που συμβάλλει στον διαθρησκευτικό διάλογο» (Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Κραλίδης Απόστολος Καθηγ.**,
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας και ο Διαθρησκευτικός διάλογος: Προτάσεις και προοπτική»
- 19.30-19.45 **Μαριόρας Μιχάλης Καθηγ.**,
«Ποιμαντική των ετεροθρήσκων στην Ευρώπη και Ελλάδα: Πραγματικότητες, προϋποθέσεις και προσδοκώμενα για τον Ορθόδοξο ιερέα»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Τρίτη

Γ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: *Αιδεσιμολ. Καθηγ. Βασίλειος Γεωργόπουλος*
- 19.00-19.15 **Μόσχος Δημήτριος Καθηγ.**,
«Το βυζαντινό παρελθόν: Προτέρημα ή εμπόδιο σε μια συνοδικότητα του μέλλοντος;»
- 19.15- 19.30 **Κεραμιδάς Δημήτριος Καθηγ.**,
«Η Ορθόδοξη Χριστιανοσύνη στον 21ο αιώνα»
(Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Tucker Gregory M.A.**,
«Olivier Clément και καθομιλούμενη λειτουργία, ἔτι καὶ ἔτι» (Αγγλικά)
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Δ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: *Καθηγ. Μόσχος Γκουτζιούδης*
- 19.00-19.15 **Βασιλειάδης Πέτρος Ομ. Καθηγ.**,
«Συνοδικότητα και συναίνεσις (consensus).
Στην πρώτη Εκκλησία, σήμερα και στο μέλλον» (Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Cohen Will Καθηγ.**,
«Καθολικότητα, Ομοψυχία και Κύρος: Σκέψεις μετά την Κρήτη» (Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Jinjolava Irakli ιερομον. M.A.**,
«Η συνοδική αρχή κλειδί για την ενότητα της Εκκλησίας έναντι του ιστορικού της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου». (Αγγλικά)
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Δείπνο

Ιερά Μονή Αγίας Θεοδώρας

20.45-21.45

Τρίτη

Τετάρτη 23 Μαΐου 2018:

Πρωινές Συνεδρίες - Ολομέλεια

Αίθουσα Τελετών Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής

09.30-13.00

Α' Συνεδρία

09.30- 11.00

Στρογγυλή Τράπεζα: «Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος υπό το πρίσμα των Χριστιανικών Ομολογιών»

Πρόεδροι: **Καθηγ. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου –
Καθηγ. Δήμητρα Κούκουρα**

09.30-09.45 **Σεβ. Μητροπ. Σασίμων Καθηγ. κ.Γεννάδιος,**
«Όμοθυμαδόν επί τό αυτό: η Ορθοδοξία σε
ενότητα και συνοδικότητα σε ένα πολυφωνικό
κόσμο» (Αγγλικά)

09.45-10.00 **Αιδεσιμολ. Κ.Μ. George Ομ. Καθηγ.,**
«Συνοδικότητα, δημοκρατία και κοινωνικά
μέσα. Μία ινδική προοπτική» (Αγγλικά)

10.00-10.15 **Πανοσιολ. Δρ Frans Bouwen,**
«Οι σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τον
υπόλοιπο Χριστιανικό κόσμο. Μία
Ρωμαιοκαθολική άποψη στο κείμενο της Αγίας
και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου
Εκκλησίας» (Αγγλικά)

10.15-10.30 **Jennifer Wasmuth Καθηγ.,**
«Βήμα μπροστά ή πίσω; Το Κείμενο “Σχέσεις
της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τον υπόλοιπο
κόσμο” σε μία οικουμενική προοπτική»
(Αγγλικά)

10.30-10.45 **Canon Jamie Hawkey Δρ,**
«Sentire cum ecclesia – Αγγλικανισμός,
Συνοδικότητα και διάκριση του πνεύματος της
Εκκλησίας» (Αγγλικά)

Τετάρτη

- 10.45-11.00 **Αιδεσιμολ. Mattheus Odair Pedroso Καθηγ.**,
«Ορθοδοξία και σύγχρονη Οικουμενικότητα.
Παρατηρήσεις»
- 11.00-11.30 Συζήτηση
- 11.30-12.00 Διάλειμμα

Β' Συνεδρία

12.00-13.00

- Πρόεδροι: **Καθηγ. Παναγιώτης Σκαλτσής –**
Αιδεσιμολ. Καθηγ. Χρυσόστομος Νάσσης
- 12.00-12.30 **Paul Meyendorff Καθηγ.**,
«Τα κείμενα της Συνόδου για τη νηστεία και
τον γάμο. Μία κριτική απάντηση» (Αγγλικά)
- 12.30-13.00 **Αιδεσιμολ. Viorel Sava Καθηγ.**,
«Η ενορία ως παράγων και πρότυπο ενότητας
σε ένα διηρημένο κόσμο. Μία λειτουργική –
ποιμαντική προσέγγιση της εποχής μας»
- 13.00-13.30 Συζήτηση
- 13.30-14.30 Γεύμα των Συνέδρων
Κτήριο της Θεολογικής Σχολής
(4ος όροφος)

Τετάρτη

Τετάρτη 23 Μαΐου 2018:

Απογευματινές παράλληλες Συνεδρίες

Κτήριο Θεολογικής Σχολής

17.00-20.30

Αμφιθέατρα Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ και Αίθουσα Α΄.

Α΄ Συνεδρία

17.00 - 19.00

Α΄ Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Καθηγ. Μιχαήλ Τρίτος**

17.00-17.15 **Κύριλλος Επίσκοπος Αβύδου Καθηγ.,**
«Η αξιολόγηση των κειμένων της Αγίας και
Μεγάλης Συνόδου από τις 4 Ορθόδοξες
Εκκλησίες που δε συμμετείχαν σ΄ αυτήν»

17.15-17.30 **Παπαθωμάς Γρηγόριος Αρχιμ. Καθηγ.,**
«Από την πραγματοποιηθείσα Αγία και Μεγάλη
Σύνοδο της Κρήτης (2016) σε μία
[αναμενόμενη] ομόλογη Σύνοδο της
Ορθοδόξου Εκκλησίας (Εκκλησιο-κανονικές
και Ανθρωπολογικές προκλήσεις)»

17.30-17.45 **Πασχαλίδης Συμεών Καθηγ.,**
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος και η θέση της
μεταξύ των Μεγάλων Συνόδων της Ορθοδόξου
Εκκλησίας»

17.45-18.30 Συζήτηση,

18.30-19.00 Διάλειμμα

Β΄ Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Πρωτοπρ. Καθηγ. Χρήστος Φιλιώτης**

17.00-17.15 **Clapsis Emmanuel Αιδεσιμολ. Καθηγ.,**
«Ιεραποστολή και διάλογος (Αγγλικά)

Τετάρτη

- 17.15-17.30 **Κούκουρα Δήμητρα Καθηγ.**,
«Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου;
(Ψαλμ 105:2). Και πῶς;»
- 17.30-17.45 **Edwards Gregory Αιδεσιμολ. Δρ**,
«Ορθόδοξη χριστιανική μαρτυρία για την τρίτη
χιλιετία: βελτιώνοντας το κείμενο περι
Ιεραποστολής» (Αγγλικά)
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Γ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Χρυσόστομος Σταμούλης**
- 17.00-17.15 **Νικολαΐδης Απόστολος Καθηγ.**,
«Η κοινωνική δυναμική και ο κοινωνικός αντι
κτυπος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου»
- 17.15-17.30 **Papanikolaou Aristotle Καθηγ.**,
«Μία χριστιανική εκκοσμίκευση» (Αγγλικά)
- 17.30-17.45 **Παπαγεωργίου Νίκη Καθηγ.**,
«Το ζήτημα της ανανέωσης στην Ορθόδοξη
Εκκλησία: ο ρόλος της Αγίας και Μεγάλης
Συνόδου»
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Δ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Κωνσταντίνος Μποζίνης**
- 17.00-17.15 **Neacsu Nathanael Αιδεσιμολ. Καθηγ.**,
«Η οικουμενικότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας
ή η θεολογική θεμελίωση και «Μεθοδολογία»
των οικουμενικών σχέσεων με τους
ετεροδόξους Χριστιανούς» (Αγγλικά)
- 17.15-17.30 **Argarate Pablo Καθηγ.**,
«Καθολικές απόψεις για την Αγία και Μεγάλη
Σύνοδο. Σύγκριση με τη Β' Βατικανή Σύνοδο»

- 17.30-17.45 **Λουδοβίκος Νικόλαος Πρωτοπρ. Καθηγ.**,
«Πρωτείο και Συνοδικότητα στους
ακαδημαϊκούς διαλόγους μεταξύ των
Ρωμαιοκαθολικών και των Ορθοδόξων μελών
της Διεθνούς Μεικτής Ομάδας Εργασίας
Ρωμαιοκαθολικών και Ορθοδόξων Θεολόγων
‘Άγιος Ειρηναίος’: προβλήματα και
προοπτικές»
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
- 18.30-19.00 Διάλειμμα

Β' Συνεδρία

19.00-20.30

Α' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Παναγιώτης Υφαντής**
- 19.00-19.15 **Παύλος Γεώργιος Καθηγ.,**
«Ορθόδοξη θεολογία και κρίσις της Ιστορίας»
(Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Αλεξόπουλος Θεόδωρος Καθηγ.,**
«Η ιστορικοδογματική σημασία του κειμένου
της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου για το
καθολικό κύρος της Συνόδου του 879/80 και
των λεγομένων Παλαμικών Συνόδων
(Εγκύκλιος επιστολή 1,3). Οικουμενικές
προοπτικές στα θέματα του Πρωτείου και του
Filioque» (Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Γιαγκάζογλου Σταύρος Καθηγ.,**
«Η Ορθόδοξη Εκκλησία εν διαλόγω. Η
διαλογική φύση της Εκκλησίας και η αποστολή
της στον σύγχρονο κόσμο»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Β' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Αιδεσιμολ. Καθηγ. Πορφύριος Georgi**
- 19.00-19.15 **Fitzgerald Thomas Αιδεσιμολ. Καθηγ.,**
«Η διμερής θεολογική Συνδιάσκεψη
Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών στη Βόρειο
Αμερική (Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Βλέτσης Αθανάσιος Καθηγ.,**
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος στο
γερμανόφωνο θεολογικό και εκκλησιαστικό
χώρο»

Τετάρτη

- 19.30-19.45 **Petkoff Peter Καθηγ.**,
Η αφύπνιση της Συνοδικής παραδόσεως σε
μία νέα χιλιετία ως διάλογος ανάμεσα σε
χαρισματικούς και νομικούς πολιτισμούς»
(Αγγλικά)
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Γ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Χαράλαμπος Ατματζίδης**
- 19.00-19.15 **Παπαδερός Αλέξανδρος Δρ.**,
«Η Εκκλησία αντιτίθεται εις την προκλητικήν
απειλήν... τεθεμελιωμένην εις τας αρχάς του
Ευαγγελίου» με έμφαση στην «ιδιονομία της
οικονομίας»
- 19.15- 19.30 **Κωτσιόπουλος Κωνσταντίνος Καθηγ.**,
«Τα ανθρώπινα δικαιώματα στη σύγχρονη
κοινωνία κατά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο
της Κρήτης»
- 19.30-19.45 **Τσιρώνης Χρήστος Καθηγ.**,
«Η αποστολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον
σύγχρονο κόσμο (Αγία και Μεγάλη Σύνοδος 4ο
Κείμενο): Η κοινωνική προοπτική της
Ορθόδοξης θεολογίας στη δεύτερη
Νεωτερικότητα»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Δ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Μιλτιάδης Βάντσος**
- 19.00-19.15 **Ζορμπάς Κωνσταντίνος Δρ.**,
«Η Εγκύκλιος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου
της Ορθοδόξου Εκκλησίας: Υπάρχει μία
κοινωνική διδασκαλία της Ορθοδόξου
Εκκλησίας;

- 19.15- 19.30 **Tikhon Vasilyev ιερομόν. Μ.Α.,**
«Πανορθόδοξες Συναντήσεις και Σύνδεσμοι
πριν και μετά την Κρήτη» (Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Καλαϊτζίδης Παντελής Δρ,**
«Εκκρεμή θέματα και μελλοντικές προκλήσεις.
Μετά τη σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης
Συνόδου»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Αίθουσα Α΄ (2ος όροφος)

Πρόεδρος: **Καθηγ. Ηλίας Ευαγγέλου**

- 19.00-19.15 **Bordeianu Radu Αιδεσιμολ. Δρ,**
«Η τοπική ευχαριστιακή κοινότητα: η ενορία
και τα ποικίλα διακονήματά της» (Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Stoyadinov Mariyan Καθηγ.,**
«Παγκόσμια Εκκλησία και συσσώρευση
παραλλήλων κόσμων. (Ανάμεσα σε Θεολογία
και την πρακτική της σύγχρονης Ορθόδοξης
παγκοσμιότητας). Η εθνική ύπαρξη και η
εσχατολογική πρόκληση της Διασποράς»
(Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Ασπρούλης Νικόλαος Δρ,**
«Το “Ξυράφι του Όκκαμ” : Θεολογική
Ερμηνευτική και Συστηματικής θεολογία.
Υπάρχει μέλλον στην Ορθόδοξη Θεολογία;»
(Αγγλικά)
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Δείπνο

Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Θεσσαλονίκης
20.45-22.00

Τετάρτη

Πέμπτη 24 Μαΐου 2018:

Πρωινές Συνεδρίες - Ολομέλεια

Αίθουσα Τελετών Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής

09.30-13.00

Α' Συνεδρία

09.30- 11.00

Στρογγυλή Τράπεζα: «Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος υπό το πρίσμα των Χριστιανικών Ομολογιών»

Πρόεδροι: **Θεοφιλ. Επίσκοπος Αμορίου κ.Νικηφόρος – Καθηγ. Κωνσταντίνος Χρήστου**

09.30-09.50 **Θεοφιλ. Επίσκοπος Αμορίου Δρ.Μακάριος**
«Διακοπή κοινωνίας με τον Επίσκοπο κατά τον 15ο κανόνα της Πρωτοδευτέρας Συνόδου»

09.50-10.10 **Πανιερ. Αρχιεπ. Τελμησσοῦ Καθηγ. κ.Ιώβ,**
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος ως εμπειρία συνοδικότητας»

10.10-10.30 **Καθηγ. Γιάγκου Θεόδωρος,**
«Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος: πραγματικότητα και προοπτική»

10.30-11.00 Συζήτηση

11.00-11.30 Διάλειμμα

Β' Συνεδρία

11.30-13.00

Πρόεδροι: **Καθηγ. Απόστολος Νικολαΐδης – Καθηγ. Αθανάσιος Βλέτσης**

11.30- 11.50 **Σεβ. Μητροπ. Μεσσηνίας Καθηγ. κ.Χρυσόστομος,**
«Οι αποφάσεις της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας και το μέλλον των θεολογικών σπουδών – Τί περιμένει η Εκκλησία από τη Θεολογία ;»

- 11.50-12.10 **Σεβ. Μητροπ. Προύσης Καθηγ.
κ.Ελπιδοφόρος,**
«Η επόμενη Αγία και Μεγάλη Σύνοδος.
Θεματολογία, προβληματισμοί»
- 12.10-13.00 Συζήτηση
- 13.30-14.30 Γεύμα των Συνέδρων
Κτήριο της Θεολογικής Σχολής
(4ος όροφος)

Πέμπτη 24 Μαΐου 2018:

Απογευματινές παράλληλες Συνεδρίες

Κτήριο Θεολογικής Σχολής

17.00-20.30

Αμφιθέατρα Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ και Αίθουσα Α΄.

Α΄ Συνεδρία

17.00 - 19.00

Α΄ Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Καθηγ. Ιωαννίδης Φώτιος**

17.00-17.15 **Αραμπατζής Χρήστος Καθηγ.,**

«Ο χριστιανικός κόσμος τον 20ο αιώνα και οι άγιοι της Ορθόδοξης Εκκλησίας»

17.15-17.30 **Τσίγκος Βασίλειος Καθηγ.,**

«Ο “περιχωρητικός” λόγος της Ορθοδόξου Θεολογίας του εικοστού πρώτου αιώνα»

17.30-17.45 **Αναγνωστόπουλος Γεώργιος Αιδεσ. Καθηγ.,**

«Χριστός, Αγία Τριάδα και Ορθόδοξη Εκκλησία: τα δόγματα αλλάζουν;» (Αγγλικά)

17.45-18.30 Συζήτηση,

18.30-19.00 Διάλειμμα

Β΄ Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Θεοφιλ. Επίσκ. Αβύδου Καθηγ. κ.Κύριλλος**

17.00-17.15 **Λαρεντζάκης Γρηγόριος Ομ. Καθηγ.,**

«Η ανάγκη των Θεολογικών Διαλόγων βάσει των αποφάσεων της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της ορθοδόξου Εκκλησίας στην Κρήτη τον Ιούνιο του 2016»

17.15-17.30 **Τσομπανίδης Στυλιανός Καθηγ.,**

«Ορθοδοξία και Οικουμένη στον 21ο αιώνα: Η “εκκλησιολογική πρόκληση” μετά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθοδόξου Εκκλησίας στην Κρήτη (2016)»

- 17.30-17.45 **Markov Smilen Δρ,**
«Η “ἀνακεφαλαίωσις” στα κείμενα της Αγίας
και Μεγάλης Συνόδου της Κρήτης ως
θεολογικό κριτήριο για τον Διάλογο» (Αγγλικά)
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Γ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Ευαγγελία Αμοιρίδου**
- 17.00-17.15 **Fitzgerald Kyriaki Καθηγ.,**
«Διακρίνοντας τα διακονήματα των γυναικών:
εμπνευσμένες προοπτικές για τους
Ορθόδοξους πιστούς σήμερα»
- 17.15-17.30 **Vasilevich Natallia M.A.,**
«Η Εκκλησία για τον κόσμο: το εκκλησιολογικό
πρόγραμμα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου
της Κρήτης»
- 17.30-17.45 **Siecienski Edward Καθηγ.,**
«Σχέδια του παρελθόντος και Διάλογος του
μέλλοντος: τρεις Ορθόδοξες προτάσεις για
την αναγνώριση του παπικού πρωτείου
(1054-1253)» (Αγγλικά)
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Δ' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Καθηγ. Άννα Κόλτσιου-Νικήτα**
- 17.00-17.15 **Ιωαννίδης Θωμάς Καθηγ.,**
«Ορθόδοξη Θεολογία και σύγχρονη δουλεία:
βιβλική θεμελίωση»

- 17.15-17.30 **Dimitrov Ivan Ομ. Καθηγ.,**
«Οι Ορθόδοξες Θεολογικές Σχολές και η
συνεργασία τους καθ'οδόν προς την Αγία και
Μεγάλη Σύνοδο» (Αγγλικά)
της Κρήτης»
- 17.30-17.45 **Καρακόλης Χρήστος Καθηγ.,**
«Η πρακτική της νηστείας στον σύγχρονο
κόσμο υπό το φως της παύλειας μαρτυρίας»
- 17.45-18.30 Συζήτηση,
18.30-19.00 Διάλειμμα

Β' Συνεδρία

19.00-20.30

Α' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Αιδεσιμολ. Καθηγ. Εμμανουήλ Κλάψης**
19.00-19.15 **Μητροπούλου Βασιλική Καθηγ.,**
«Ευαγγελισμός με σύγχρονους αγωγούς
επικοινωνίας»
- 19.15- 19.30 **Klentos John Καθηγ.,**
«Παράδοση, Μετάφραση και Τεχνολογία: η
Λειτουργία σε μία εποχή Συνόδων» (Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Kovalenko George Καθηγ.,**
«Η ιδέα της ανοιχτής Ορθοδοξίας και της
διαδικτυακής Θεολογίας»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Β' Αμφιθέατρο

- Πρόεδρος: **Σεβ. Μητροπ. Σηλυβρίας κ. Μάξιμος Δρ**
19.00-19.15 **Rentel Alexander Αιδεσιμολ. Καθηγ.,**
«Ευχαριστιακή Εκκλησιολογία και η Σύνοδος
της Κρήτης» (Αγγλικά)

- 19.15- 19.30 **Lysack Maxym Αιδεσιμολ. Δρ,**
«Προκλήσεις στην Ορθόδοξη Εκκλησιολογία
και θεολογικό όραμα στον 21ο αιώνα»
(Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Jezek Vaclav Αιδεσιμολ. Καθηγ.,**
«Εντός ή εκτός της Εκκλησίας; Τί είναι η
Εκκλησία; Θέματα Ορθόδοξης
Εκκλησιολογίας» (Αγγλικά)
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Γ' Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Καθηγ. Paul Meyendorff**

- 19.00-19.15 **Gallaher Brandon Καθηγ.,**
«Η Ορθόδοξη στιγμή: η Αγία και Μεγάλη
Σύνοδος στην Κρήτη και η συνάντηση της
Ορθοδοξίας με τη Δύση: προοπτικές για τον
Οικουμενικό διάλογο» (Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Gavrilyuk Paul Καθηγ.,**
«Η δημιουργία της Διεθνούς Ορθόδοξης
Θεολογικής Ένωσης και η ανοικοδόμηση της
Πανορθόδοξης ενότητας εκ των κάτω»
(Αγγλικά)
- 19.30-19.45 **Μαρνέλλος Σέργιος Αιδεσιμολ. Καθηγ.,**
«Μητροπολιτικό σύστημα, μια πρόκληση και
μια ευκαιρία του σήμερα»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Δ' Αμφιθέατρο

Πρόεδρος: **Καθηγ. Αθανάσιος Παπαρνάκης**

- 19.00-19.15 **Παπαδημητρίου Κυριακούλα Καθηγ.,**
«Αναλύοντας σημειωτικά την Αποστολική
Σύνοδο κατά τις πληροφορίες της Καινής
Διαθήκης. Αναφορές και σχέσεις με την Αγία
και Μεγάλη Σύνοδο»

- 19.15- 19.30 **Μήλτος Αμφιλόχιος Πανοσιολ. Δρ.**,
«Η συνοδικότητα και η πραγμάτωσή της: προς
μια κοινή αναζήτηση ορθοδόξων και
ρωμαιοκαθολικών»
- 19.30-19.45 **Καρκαλά Αικατερίνη Μ.Α.**,
«Η μετα-Σύνοδος εποχή στον οικουμενικό
διάλογο»
- 19.45-20.30 Συζήτηση

Αίθουσα Α' (2ος όροφος)

Πρόεδρος: **Καθηγ. Σουλτάνα Λάμπρου**

- 19.00-19.15 **Gasak Dmitry Καθηγ.**,
«"Sobornost": η εικόνα της εκκλησιαστικής
δομής και η ομολογία της πίστεως» (Αγγλικά)
- 19.15- 19.30 **Dainese Davide Δρ.**,
«Η σχέση ορθοδόξων και ετεροδόξων μετά τον
λεγόμενο Μεγάλο Διωγμό (303-313) (Αγγλικά)
- 19.30-19.45 Συζήτηση

Δείπνο

Ιερά Μονή Αγίας Θεοδώρας

20.45-21.45

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Αθανάσιος Τζιερτζής Δρ, Ελένη Χρυσάφη Δρ, Ισμήνη Λιάρου Δρ, Βάιος Κυρίτσης Δρ, Μιλτιάδης Ματσούκας Μ.Α., Αικατερίνη Αβραάμ Β.Α.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Σμαρώ Χρηστίδου Δρ, Παρασκευή Αράπογλου ΜΑ, Δημήτριος Γραβαλάς ΜΑ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ

Ιωάννης Χρυσουγής Δρ, Αρχιδιάκονος του Οικουμενικού Θρόνου

ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Καθηγήτρια Άννα Κόλτσιου- Νικήτα, Καθηγήτρια Άννα Καραμανίδου

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ηλίας Καγιάρης ΜΑ

ΡΥΘΜΙΣΗ ΗΧΟΥ

Νικόλαος και Κωνσταντίνος Μπολιός, Κωνσταντίνος Σκύφτας

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Βαρνά Μαριάννα, Καγιά Παναγιώτα, Κακαβέλης Γεώργιος, Νικολάου Δημήτριος, Ταπάσκου Στέλλα, Τζιόλα Μαρία – Ανδρονίκη, Τσέλλου Παναγιώτα-Ειρήνη, Χριστοδουλάκης Ιωάννης

ΧΟΡΗΓΟΙ

Οικουμενικόν Πατριαρχείον

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Επιτροπή Ερευνών (ΕΛΚΕ)

I. Μ. Μονή Βατοπεδίου

Φιλανθρωπικό Ίδρυμα Ιβάν Σαββίδη

Εφορεία Αρχαιοτήτων πόλης Θεσσαλονίκης

Αδελφότης Οφφικιάλων του Οικουμενικού Πατριαρχείου

“Παναγία η Παμμακάριστος”

Electra Hotels and Resorts

Σαμαράς και Συνεργάτες Όμιλος Εταιρειών

I.M. Θεσσαλονίκης

I.Μονή Αγίας Θεοδώρας

I.Μ. Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

I.Μ. Νέας Κρήνης και Καλαμαρίας

I.Μ. Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης

I. Σταυροπηγιακή Μονή Αγίου Διονυσίου εν Ολύμπω

Ορθόδοξο Βυζαντινό Φωνητικό Σύνολο «Ρωμανός ο

Μελωδός»

Δήμος Θεσσαλονίκης

Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας

Κύβος

Τυπογραφείο «Μέλισσα»

Εκδόσεις Ζυγός

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

4E TV

FM Λυδία

Πεμπτούσια

Orthodoxia info

Amen